

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Kokopisi

dopisov se ne vračajo

GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverostopne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Št. 76.

V Gorici, v soboto dne 24. septembra 1910.

Leto XII.

Še nekatere opazke o novem načrtu občinskega volilnega reda.

Dobili smo in objavljamo:

V zadnjem članku, katerega je „Gorica“ o tem predmetu priobčila, je bilo omenjeno, kako bi se zapričela razvada, da sede na županskih stolih nekateri župani po 4, 5 in tudi 6 let. Novi volilni red hoče po določilih petega poglavja to zabraniti, toda ta določila so le problematična, kajti § 41 pravi, da poveri okrajna politična oblast občinske posle drugemu členu županstva ali pa drugemu členu starešinstva, ako bi župan poslovno dobo starešinstva „nezakonito“ zavlačeval.

Vprašanje nastane: Kdaj zavlačuje župan poslovno dobo starešinstva „nezakonito“, in komu pritiče razsodba o tej nezakonitosti? Vsekako okrajni politični oblasti, ki razlaga lahko „nezakonitost“ po svoje, in potem bomo tam, kjer smo sedaj.

Sploh pa ima tudi ta zadeva dvojnato stran, senčno in solčno. Za župana, ki slabo gospodari z občinskim premoženjem, je triletna doba zadosti dolga, še predolga; toda za skrbnega župana je prekratka. Mlad, za blagor občanov navdušen župan zadobi v dobi treh let šele splošen pregled o vsej občinski upravi, in ko bi imel začeti uveljaviti svoje načrte v prilog občini, se zakon spomni na novo volitev, katera mu ne zagotovi županovega sedeža. Ker se ni hotel prenagli kot previden mož, ne more pokazati koncem svoje dobe posebnih uspehov, in to navadno zadostuje, da ga občinarji ne volijo več. Na njegovo mesto pride nov župan, kateremu se isto tako godi. To pa ni v prilog občinski upravi, kajti dejstvo je, da je pogosta menjava vodilnih oseb v kvar vsaki upravi. Zato pa bi bilo resno pretresovati vprašanje, ali bi ne kazalo podaljšati starešinstveno dobo na šest ali vsaj na pet let.

Kakor v tem vprašanju, tako so nazorji tudi glede volilne pravice žensk

zelo različni. Jedni menijo, naj ima ženska iste pravice kot moški, drugi so drugega mnenja.

Vsekakor pa se ne morem strinjati z dopisnikom iz idrijske doline, ki zahteva tudi za nedoletne sirote volilno pravico. Tako tolmačim vsaj jaz njegovo opazko: „V § 4 so izpuščene nedoletne sirote.“

Če nimajo nedoletni moški v nobenem slučaju volilne pravice, ne direktne in ne indirektne, ni dosledno zahtevati za nedoletne ženske istih pravic. Skladatelj tega zakonskega načrta je najbrže namenoma izpustil nedoletne sirote iz besedila zakona, ker jim ne pripozna volilne pravice.

Isto velja tudi za polnoletne samske posestnice. Ker jih zakon sploh nič ne omenja med tistimi, ki imajo volilno pravico, je logična posledica, da jim zakonodajec istih noče priznati. Ali je to le prav, je drugo vprašanje, o katerem se da razpravljati. Če se pa za te reklamira volilna pravica, bi bilo logično, da bi se ista pripoznala tudi stalno nameščenim učiteljicam. Zakaj smejo voliti učitelji, učiteljice pa ne?

Dopisnik iz idrijske doline protestira energično proti nakani, da bi se kuratom, vikarjem in kaplanom vzele volilna pravica in da bi se duhovščina učiteljsstvu zapostavila, češ, da po novem zakonu smejo le duhovniki, ki so stalno nameščeni, izvrševati volilno pravico, a ti so le župniki. Jaz bi se z vso dušo pridružil temu protestu, ko bi bil uverjen, da novi volilni red kaj takega namerava. Toda to je izključeno, ta stavek je doslovno povzet iz dosedanjega volilnega reda. Paragraf 1. tega volilnega reda se glasi: „Pravico voliti imajo: 1. občinarji, ki ... v občini kak izraven davek plačujejo. 2. izmed občinarjev, ne glede na to, ali kak davek plačujejo, ali ne:

„a) duhovniki kristjanskih spoznavanj, ki **stanovitno** v dušnem pastirstvu služijo, in pridigarji (rabini) judovskih vernikov“.

Če niso bili izključeni od volilne pravice kurati, vikarji in kaplani po dosedanjem volilnem redu, ne morejo

biti tudi po novem, ki je doslovno posnet po starem. Dopisnik misli, da so le župniki stalno nameščeni. Mogoče po kanoničnem pravu, a upravno sodišče je že razsodilo, da so tudi kurati, vikarji in kaplani stalno nameščeni „in cura animarum“.

Povsem se pa ujemam z dopisnikom glede njegove opazke o učiteljih. Tu je vsekako potrebno dostaviti: „**stalno**“ nameščeni učitelji“.

Sploh pa bi bilo ventilirati vprašanje, ali naj pridejo vsi inteligenti v prvi volilni razred, ali ne. V nekaterih kronovinah volijo župniki, doktorji, profesorji, učitelji voditelji itd. v prvem, kaplani, učitelji, občinski uradniki itd. pa v drugem razredu.

Nikakor bi pa zakonu ne škodovalo, ako bi se tudi izrecno določilo, ali smejo voliti župniki, kateri imajo pod seboj dve ali celo več lokalnih občin, le tam, kjer imajo svoj sedež, ali pa v vsaki krajevni občini, ki spada k njihovi župniji. Pod kamenjsko faro n. pr. spadajo tri župnije, kamenjska, vrtovinska in skriljska. Vprašanje nastane, sme-li voliti župnik le v Kamnjah, ali ima volilno pravico tudi v Vrtovinu in Skriljah, ali ne. Izvestno je, da je on župnik isto tako v Kamnjah kakor v Vrtovinu in Skriljah; vprašanje je pa: kje je domačin? Prav bi bilo, da bi se v volilnem redu to natanko določilo, da bi ne prišlo potem brezpotrebno do preprirov.

Dopisnik želi tudi, naj bi se prvotni tekst popravil tako, da bi se reklamacije predlagale pismeno in ustno **županu**. Kaj pa, če župana ni doma? In kdo ga more siliti in kako, naj čepi v uradu, dokler se ne izljubi kakemu volilcu vročiti mu ali podati reklamacijo? Se-li ne zahteva tu od župana preveč, posebno v času nujnega poljskega dela?

Gotovo bi zadostovalo, ako se določijo uradne ure, kdaj so reklamacije oddajati pismeno ali ustno. Take reklamacije sprejema lahko tudi tajnik ali kak starešina, ki naj da stranki na izrecno zahtevo potrdilo, da je vložila reklamacijo.

II. avstrijski zadružni shod na Dunaju.

Dne 14. in 15. septembra t. l. se je vršil na Dunaju II. avstrijski zadružni shod ob precejšnji udeležbi. Shoda se je udeležilo nad 25 zastopnikov slovenskih zvez in združenj.

Predsedoval je shodubaron Störck, glavni načelnik Splošne zveze kmetijskih združenj v Avstriji na Dunaju. Udeležili so se shoda namestnik grof Kielmansegg kot zastopnik vlade, dr. Ertl kot zastopnik ministerstva za poljedelstvo, dr. Mayer kot zastopnik ministerstva za pravosodje, dr. Beyer za ministerstvo za trgovino, dr. Vering za ministerstvo za javna dela. Deželni odbor je zastopal bivši minister dr. Gessmann, mesto Dunaj podžupan dr. Porzer.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Störcka pozdravili so zborovanje namestnik Kielmansegg, ki je omenjal, kako se ravno cesarjevo geslo „z združenimi močmi“ najjasneje izraža in uveljavlja v kmečkem združništvu, dr. Ertl, ki je pokazal na ozki stik ministerstva za poljedelstvo in kmetijstva v Avstriji, ter omenjal, da bo vlada skrbela, da ne bodo vlagatelji in kmetje na Koroškem imeli nikake zgube vsled znane koroškega poloma. V imenu dunajskega mesta je pozdravil shod podžupan Porzer, ki je v svojem govoru naglašal potrebo združitve kmečkih organizacij in mestnih v svrhu pravilne oskrbitve mest z živili. Pozdravili so nadalje shod razni zastopniki zvez v Nemčiji, na Angleškem, v Bukovini in drugod. Došlo je tudi veliko brzozavnih in pismenih pozdravov.

Na to je pričela rešitev dnevnega reda.

Sedlák, ravnatelj češke zveze v Pragi, je prvi poročal „o pomanjkanju delavstva v kmetijstvu“. Sprejela se je tozadevno sledeča resolucija:

„II. zadružni shod avstrijskih kmetijskih združenj vidi v vprašanju ureditve delavskih razmer na deželi in v odstranitvi od leta do leta naraščajočega pomanjkanja kmečkih delavskih sil zelo važen narodno-gospodarski problem, ne le za kmetijstvo, pri katerega rešitvi morajo skupno sodelovati toliko država in posamezne dežele, kakor tudi avtonomne korporacije in druge združitve interesentov, in sicer mora

1. država s sodelovanjem posameznih kronovin in dežel

1. skrbeti za sestavo kolikor mogoče natančnih in popolnih statistik glede preseljevanja iz dežele v mesta, glede plače, stanovanja, izobrazbe in drugih življenjskih in stanovskih razmer delavcev v mestih in na deželi, in sicer že o priliki predstoječega ljudskega štetja;

2. izpopolniti socialno zavarovalno zakonodajstvo (zavarovanje zoper onemoglost, starost, nezgode i. t. d.) ter raztegniti te zavarovalne stroke tudi na kmečko delavstvo, nadalje mora

3. nujno urediti razmere poslovanja, da se izda nov red za posle.

4. Priporočati je nadalje notranja kolonizacija s tem, da se ustvarijo male naselbine v obliki rentnih posestev in v to svrhu uporabijo zemljišča veleposestev, ki prihajajo od slučaja do slučaja na prodaj.

II. morajo dežele in občine z državno pomočjo:

Naš deželni muzej.

Čenjeni gospod urednik! Pred časom ste objavili par daljših člankov o ustanovitvi narodnega muzeja v Gorici. Slišalo se je marsikaj o potrebnosti in tudi o nepotrebnosti tega podjetja. Nočem se prerekati, ne na to ne na ono stran; vsak, ki ima le količkaj pogleda v to stroko v zadnjih letih, mi bo pritril, če pravim: Stvar je potrebna. Pogledajmo na Kranjsko. V Ljubljani obstoja krasno založen deželni muzej in vendar se je letošnje počitnice poleg njega ustanovil v Beli Krajini še domač lokalni muzej, ki si je nadel za nalogo, skrbeti za vse malenkosti, ki so količkaj v zvezi z zgodovino ali kulturo naših Belokranjcev. In vendar ni nikdo rekel, da bi to bilo nepotrebno!

Omenil sem ljubljanski deželni muzej, ki je v tem oziru storil zares mnogo. Karkoli si more človek misliti iz domače folkloristike, vse se dobi tam. Pri nas v Gorici je žalibog drugače. Prvič je skrb za muzej sploh jako majhna, interes od strani občinstva pa še manjši. Tupatam kak tujec, navadni

gostje so pa le ljudje, ki gredo ob nedeljah v muzej po domače rečeno „zija la past“. Sicer pa je tudi, kar se tiče folkloristike sploh, posebno pa še naše slovenske, skrajno slabo preskrbljeno. Muzej plačujemo tudi Slovenci in moral bi biti kot edini zavod te vrste na Goriškem tudi verna slika naše zgodovine in naše kulture. Za svoj denar tudi lahko kaj zahtevamo. Kako žalostno ulogo je igral muzej n. pr. za časa jubilejnega spreveda na Dunaju. Vsaka dežela je pokazala krasoto svojih narodnih noš, od povsod so prišli odposlanci v svojih starih pestrih plaščih in izhodcih, le pri nas ni bilo mogoče dobiti ničesar, kakor nekje v Podgori par narodnih oblek, katere je bilo treba pa šele iskati.

Kako potrebne so dandanes obrtne šole, to ve vsak. A nekaj je, kar je v teh obrtnih šolah precej zanemarjeno: namreč risanje, posebno pa sestavljanje raznih okraskov in ornamentov. Dekleta se uče raznih ročnih del po pustih in dolgočasnih dunajskih „Modejournalih“, ki prinašajo med nas tujo, brezposmembno „umetnost“. Doma pa nam

gine pestra, pisana, bujno barvna umetnost, ki presega tisočkrat vso dunajsko tujo ropotijo. Marsikateri učitelj bi pač rad uporabil domače ornamente, narodne vzorce, a kje naj jih vzame. Vam nima časa hoditi med narod in iskati takih stvari, muzej pa mu žalibog tudi ne nudi ničesar. In to je velika napaka našega dežel. muzeja. Ta zavod bi bil v prvi vrsti poklican, skrbeti za take stvari in zbrati nam kolikor mogoče dosti materiala, katerega bi naši strokovni učitelji lahko uporabljali.

Kar se tiče osobja, je tam sedaj en sam uradnik, ki pač ne more vsemu kaj. Poleg njega je tam menda nekaj preparator. Slovenca, ki bi skrbel za našo stran dežele, ni nobenega. Želeli bi bilo, da bi deželni odbor tudi tukaj nekoliko poskrbel, da bi tudi naša deželna polovica prišla do prave veljave. Dandanes taki kulturni zavodi niso več le zaradi lepšega, ampak ker jih resnično rabimo. Moderno risanje, vzcanje itd. je dandanes mogoče le na narodni podlagi, kot je to lepo pokazal v Ljubljani slikar g. P. Žmitek s svojimi izbornimi izdelki.

1. urediti stanovanjske razmere delavstva.

2. osnovati zadostno gosto mrežo okrajnih, okrožnih in deželnih posredovalnic za službe v posameznih kronovinah in deželah, ki naj bodo medsebojno v stalnem stiku v posebni osrednji posredovalnici, tako da bi se dala omogočiti kolikor mogoče nagla in cena porazdelitev delavskih sil.

3. Potrebno je izdatno znižanje voznine za delavske skupine, ki bi jih pošiljale te posredovalnice.

III. Zadruga in druge kmečke združitve morajo

1. razširiti organizacijo kredita v rajfajzenkah, prilagoden potrebam kmečkega delavstva;

2. negovati kmečko dobrodelnost na polju zdravstva in oskrbovanja bolnikov, vzgojevalne in izobraževalne naredbe, plemenito društveno življenje, nadalje skrb za osnivanje sirotišč in blagajn za slučaj smrti.

3. vporabiti za gotova kmetijska dela kolikor mogoče veliko strojnega dela v malih in srednjih kmetijskih podjetjih, v različnih, krajnim razmeram ustrezajočih družabnih oblikah (skupno nakupovanje in skupna uporaba strojev).

4. Kjer se pojavlja pomanjkanje delavcev tudi pri strojnem obratu v taki meri, da se ne dajo dobiti niti potrebne delavske moči za oskrbovanje in vporabljanje strojev, pomagajo naj si medsebojno kmetovalci s svojimi posli in s svojo družino.

5. Delo na vasi naj se tako porazdeli, da dobe nastanjeni delavci skozi celo leto delo in zaslužek, konečno je

IV. potreben po vseh v to poklicanih institucijah vpliv cerkve in šole na delavske razrede v svrhu, da se dvigne splošna in strokovna izobrazba.

Zelo živahno in prepričevalno je na to poročal König, ravnatelj namestnik nemško-moravske zveze v Brnu, o vprašanju, kako naj kmetijske zadruge gojijo dobrodelnost in domoljubje. O tem vprašanju se je razvila zelo živahna debata, pri kateri je dr. Türk omenjal, da smatra tako delovanje kot prekoračenje združnega delokroga v smislu našega združnega kroga. Sprejela se je tozadevno sledeča resolucija:

1. Splošno izseljevanje našega ljudstva iz dežele v mesto, to moderno preseljevanje narodov, ki se razvija v vedno bolj splošni beg z dežele, prisili nujno, da se vsi poznani činitelji zelo toplo oprimejo skrbi za dobrodelnost in domoljubje.

2. K tem poznanim činiteljem spadajo v prvi vrsti država, dežela in občina, šola in cerkev, ter v kolikor odpove sodelovanje teh činiteljev, tudi kmetijske zadruge, katerim treba priznavati brezpogojno enako važnost etičnih nalog z gospodarskimi slej kot prej navzlic obstoječim in ovirajočim davčnim predpisom.

3. Za delovanje na polju dobrodelnosti in domolubja se nudi kmetijskim zadrugam in njenim zvezam bogat in obširni delokrog v tem, da skušajo oiajšati na deželi škode gospodarske, družabne, duševne in npravne narave.

4. V splošnem javnem oziru je treba zato želiti, da se na tem polju napravljeno delo in doseženi uspehi vsako leto statistično doženejo ter potem po časopisju in po združnih zborovanjih vporabijo v svrhu propagande.

5. Da se tako po eni strani zbira-joče, po drugi vzbujajoče delovanje koncentrira, naj se v Splošni zvezi po preizkušenem nemškem zgledu ustanovi kot organizatorično središče za te namene posebna „komisija za podelžno dobrodelnost in dobro-ljubnost“, ki naj obstoja iz delegatov deželnih zvez, katere se zanimajo za ta vprašanja.

(Dalje pride.)

Razstave goveje živine.

V kanalskem okraju.

Ko je deželni odbor uvedel v naši kronovini razstave goveje živine, je marsikdo majal z glavo, trdeč, da ne bodo stroški za te razstave v nobenem pravem razmerju z vspehi. Kdor si je ogledal živino na prvih razstavah v posameznih okrajih posebno v slov. delu dežele, bi bil dat skoro črnogledom prav. Stanje živine je bilo začetka obupno. Na razstavah je bilo sicer mnogo repov, a o kaki nadvladajoči pasmi ni bilo ne duha ne sluha, in to niti v kobariškem in bovškem okraju, kjer je živinoreja najbolj napredovala.

Na najnižji stopinji je bila pa tačas živinoreja na Kanalskem živina na prvi razstavi v Kanalu je bila taka, da se je bilo „za zjokati“. Današnja razstava (dne 20. sept. 1910) je pokazala tak napredek, da mora razveseliti vsakega prijatelja živinorejskega napredka. Razstave so vzbudile ne le v Kanalu samem, kjer je največ inteligence, marveč tudi med prostim ljudstvom in v oddaljenih krajih veliko zanimanje za govedorejo. Živinorejci iz Loma in Zapotoka se ne strašijo groznih potij in daljave ter pripeljejo svoja živinčeta ponosno v Kanal k razstavi, da svet vidi njih napredek na živinorejskem polju. Razstave niso vzbudile le zanimanja, marveč pravo navdušenje za napredek na tem polju.

To je pripoznala komisija, ki je ocenjevala na razstavo prignano živino, in to mora priznati tudi vsakdo, ki je videl živino na prvi razstavi in danes.

Vsega skupaj je bilo prignanih na razstavo 90 glav, kar je kazalo lep napredek živinoreje v tem okraju in je v čast živinorejcem na Kanalskem.

Krav je bilo 40 prvo darilo je dobil Josip Čargo iz Ročinja (30 K), drugo Andrej Gerbec tudi iz Ročinja (25 K), tretje Ivan Blazič iz Morskega (20 K). Nagrade po 10 K sta dobila Josip Berlot iz Morskega in Matej Podbršček tudi od tam.

Junic je bilo 34. Prvo darilo je dobil Josip Čargo iz Ročinja (30 K), drugo Peter Vidič iz Bodreža (25 K), tretje Ivan Čargo iz Anhovega (20 K). Nagrade po 10 K so dobili: Miha Zega iz Kanala, Štefan Vidič iz Kanala, Josip Berlot iz Morskega in Josip Pregelj iz Loma.

Bikov je bilo na razstavi 16. Koliko je zanimanje za napredek v govedoreji, kaže dejstvo, da je posestnik Andrej Manfreda iz Loma sam kupil na lastne stroške bika in junico untervaldskega plemena v Švici ter pripeljal na razstavo bika in mlad zarod, za kar mu je priznala komisija 30 K nagrade. Tudi Valentin Pregelj iz Loma, Josip Štrukelj od istotam in Josip Levpušek tudi od tam so dobili nagrade po 10 K. Nagrado po 10 K sta dobila še Josip Gorjup z Vrha in Kristan Velušček iz Debenja, dočim se je določila potnina á 5 K Andreju Levpušek iz Loma in Tomažu Gerbec z Vrha.

Kanalski živinorejci naj bi pospeševali tudi z napredek na tem polju ter ljudstvo navduševali za racionalno postopanje v govedoreji.

To bo v čast in korist njim, Kanalu in celemu okraju.

V ajdovskem okraju.

Dne 22. sept. t. l. se je vršila 4. razstava goveje živine na Cesti v križki občini. Vreme je bilo zelo neugodno. Zjutraj se je pokazalo za kratek čas celo jesensko solnce, a okolu 9. ure je začelo liti kakor iz škafe. Naliv je bil tolik, da je v malih urah spravlil Vipavo iz njene štruge. Vkljub temu so prignali Vipavci iz ajdovskega sodnega okraja lepo množino rogate živine na razstavo.

Ko je došla komisija na postajo Cesta-Sv. Križ, se je morala ustaviti v čakalnici kajti dož je bil tako močan,

je vreme nekoliko boljše, je pričela komisija s svojim delom. Soglasno je obžalovala neugodnost vremena, kajti razstava bi bila inace zelo povoljna.

Neverjetno je, kako je ta okraj v majhni dobi štirih let napredoval na tem polju. Prva razstava je kazala mozaik različnih plemen, letošnja pa enotnost pasme. Posebno junice, katerih je bilo največ na razstavi, so bile zelo lepe, nekatere niso nikakor zaostajale za originalno švicarsko pasmo.

Težko delo je bilo določiti po vesti in vrednosti darila in nagrade. Po dolgem posvetovanju so se določila:

Za krave, katerih je bilo 31 na razstavi, sledeča darila:

1. Franc Lisjak iz Sv. Križa (30 K); 2. Anton Krkoč iz Kamenj (25 K); 3. Josip Pirjevec iz Sela (20 K); 4. Karol Rovtar iz Kamenj (20 K).

Nagrade po 10 K so dobili: Leop. Bavčar iz Sela; Leopold Pirjevec od istotam; Fran Gregorc iz Ajdovščine; Fran Furlan iz Kamenj in Matej Trebižan iz Sv. Križa.

Junic je bilo 52. Darila so dobili: 1. Ivan Krševan iz Črnič; 2. Josip Pirjevec iz Sela; 3. Anton Vodopivec iz Kamenj; 4. Anton Bavcon iz Črnič in Henrik Čermelj iz Vrtovina.

Nagrade po 10 K so dobili: Andrej Krkoč — Kamnje; Andrej Vidmar — Bizjaki; Ivan Volčič — Črnič; Miklavž Božič — Vrtovin; Ivan Ščuka — Kamnje; Štefan Kovač — Lokavec in Andrej Podgornik — Vrtovin.

Bikov je bilo 12. Lepo skupino bikov je imel Josip Bone s Ceste, ki je dobil 25 K nagrade za to. Dalje je dobil Ivan Krševan iz Črnič 15 K, Silvester Rebek iz Sv. Križa 10 K in Alojzij Rustja iz Skrilj tudi 10 K nagrade.

Dejstvo je, da je napredek v tem okraju velik, živinorejci so ponosni na lepo živino in skrbijo izvrstno zanj. Odbornik Berbuč je to v svojem nagovoru na živinorejce omenil ter jih navduševal, naj bi tudi z napredek tako napredovali na tem polju kakor do sedaj.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Vsa javnost že ve, kako imenitno je zmagala pri občinskih volitvah pri nas Slov. Lj. Str. To seveda grozovito peče peščico naših liberalcev, katerim se ves svet smeje, da so se drznili v dornberški klerikalni trdnjavi sploh nastopiti s samostojnimi kandidati. Dopisunče v „Soči“ se sicer širokousti, da se je dornberška trdnjava precej pretresla — mi pa pravimo, da se je liberalna posadka ne samo pretresla, temveč za vselej porušila. G. nadkmet, ki si se na dan volitve toliko zagajal v svoje volilce, naj gredo na volišče, češ, — odslej so oni (klerikalci) komandirali, zdaj bomo pa mi — kako ti je zdaj pri srcu? Le govori s svojimi volilci; polovica njih, in to tudi Gradiškovci, se že kesajo, da so trobili v liberalni rog, ker vedo sedaj, kako se jih je le slepilo, in veseli so, da je ostalo pospodarstvo občine v dobrih in vestnih rokah. Volilci, kako bo liberalce dobro gospodaril v občinski hiši, ko ima v svoji največji nered. Kdor pozna glavne dornberške liberalce, ne dvomi o tem. Zlasti kdor pozna našega strokovnjaka v Taboru; kajti zanj posebno gori našim liberalcem srce; saj njega so potiskali iz razreda v razred ter se s tem trikrat blamirali in sicer vsakikrat hujši.

Politični pregled.

Delegacije.

V četrtek se je vršila skupna ministrska konferenca pod predsedstvom Aerenhalovim, ki je določila vse potrebno za delegacije in proračun za leto 1910. Seja je bila le formalna, ker so ministri točkam proračuna že prej pri-

Deželni zbori.

„Wiener Zeitung“ od četrta priobčuje cesarski patent, ki sklicuje deželne zборе: kranjskega, goriškega in istrskega na dan 5. oktobra, moravškega 28. septembra, češkega 30. septembra, dalmatinskega 3. oktobra, tirolskega 14. oktobra.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo našemu upravnistvu: Profesor Šubic v Gorici 2 K.

Podpisanec je daroval 23. rožnika t. l. 100 K za zasebno slov. gimnazijo, ako se obistini; ako ne, je bil pogoj, da preide znesek v prid „Šolskemu Domu“. Prosim torej, naj slavni kurtorij v zgornjem zmislu zadevo uredi.

Slovenski „Sokol“.

Domače in razne vesti.

P. n. naročnikom. Bliža se konec 3. četrtletja. Pri ti priliki opozarjamo p. n. naročnike na njih dolžnost ter jih prosimo, da blagovolijo poravnati naročnino za tekoče leto in posebno pa še za prejšnja leta.

Upravnistvo.

Duhovske spremembe. — Č. g. Hektor Delfabro je imenovan za suplenta dogmatike v osrednjem duh. semenišču v Gorici. Preč. g. Anton Plesničar, župnik v Lokvah, je bil kano-nično vmeščen na župnijo v Kožbani. Č. g. Leopold Cigoj, kaplan v Dornbergu, pride za župnijskega upravitelja v Lokve in č. g. Mihael Toroš, novomašnik, za kaplana v Dornberg.

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj je po dolgi in mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo v Gor. Vrtojbi naš somišljenik g. Andrej Batistič. Bil je to vrl, pošten in značajan mož. Umrl je v najlepši moški dobi, v 40. letu svoje starosti. Zapustil je ženo s petero otroci. Pogreb pokojnika se vrši danes popoldne. Pokojniku mir in pokoj. Rastuženi soprogi in sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Lavantinski škof dr. Napotnik je obhajal včeraj svojo petdesetletnico.

Sestanek Sodalit. Ss. Cordis Jesu za tolminsko dekanijo bo dne 29. septembra ob 10h pri Sv. Luciji.

V prvi razred c. kr. državne gimnazije je bilo dozdej sprejetih 239 učencev. Razdeljeni so tako-le: I. a ima 68 učencev, (63 Italijanov, 5 Nemcev), I. b 60 (vsi Slovenci), I. c (ital. paralelka) 56, I. d (slov. paralelka) 55. V oddelkih a in b je učni jezik nemški, le verstvo in slovenščina (oz. italijanščina) se podučujeta na podlagi materinščine kakor prej. Slovenska paralelka je začasno vmeščena v „Šol. domu“. Vsa druga poročila so neresnična.

Novi suplentje na gor. gimnaziji. Na novo sta prišla na gor. gimnazijo dr. Klein in M. Presel.

O realistični in humanistični gimnaziji nekaj čveka „Soča“. Mi smo prinesli o tem že daljši članek, na kateri danes opozarjamo. Za „Sočine“ skribente velja rek: „Le čevlje sodi naj kopitar“.

Saj smo vedeli! — Pod tem naslovom odgovarja zadnja „Soča“ na notico, katero je priobčila zadnja „Gorica“ pod naslovom „V ozadje potisnjeni A. Gabršček“, ter nam očita laž. „Saj smo vedeli“ tudi mi, da nam bo „Soča“ očitala laž. A tako pranje A. Gabrščka v „Soči“ ne bo nič izdalo. Kar je pisala „Gorica“ v zadevi Gabrščkovega odstopa iz T. o. z., je bitstveno pristna resnica. Na pritisk dveh denarnih zavodov je bil Gabršček pozvan, da mora odstopiti kot predsednik T. o. z. in da mora nehati biti član načelstva iste. To je resnica in vse „Soči“, so te gore „navzve“ tega dejstva

ne more nobeden več utajiti. Da bo pa „Soča“ vedela, da smo dobro podučeni o tem, kar se je godilo za kulisami T. o. z., ji za danes povemo še to: Prav takrat, ko je Gabršček v Sofiji „reševal“ slovanstvo in so ob penečem šampanjcu letele nanj cvetlice, kakor je najbrže on sam pisal „Slov. Narodu“, prav takrat se je pripravljala zanj v Gorici kupa grenkosti, katera mu je bila predložena koj po njegovem povratku v Gorico in hočeš-nočeš piti je moral iz te kupe in potisnjen je bil v ozadje, kamor je vedno sodil; a žal, da najbrže prepozno. —

Zadnja „Soča“ piše, „da je g. G. z letovišča na bledu sklical sejo načelstva, h kateri je povabil tudi predsednika nadzorstva, in tu je naznanil svoj odstop ter povedal vzroke temu koraku“. Da je Gab. sklical omenjeno sejo, je mogoče res. Res je mogoče tudi, da se je v isti seji mogočno zrepčil, a vzrokov, ki so prouzročili njegov odstop, mu ni bilo prav nič treba navajati; kajti navedli so mu jih dovolj jasno oni, ki so ga k odstopu primorali. Tako je, draga „Soča“, in vse tvoje in tvojega gospodarja „Pike!“ ne morejo izpremeniti teh dejstev.

Kolesarska dirka v Velodromu zopet prepovedana. — Za jutri napovedano in vsled rekurza na prvotno prepoved tuk. glavarstva dovoljeno dirko je c. kr. namestništvo v Trstu z odlokom z dne 21. t. m. prepovedalo in sicer iz vzroka javnega miru in reda.

Neverjetno je, kak vpliv ima laško iredentovsko časopisje na visoko vlado. „Piccolo“ in „Corriere“ malo pohujskata in pogrozita — in vlada se jima umakne.

Ne glede na to, da ta prepoved stoji v nasprotju z tozadevnim min. odredbam, ker ima vlada v svojem programu tudi točko, ki priporoča šport in na podlagi katere naj bi se podpisala športna društva, ker se nadalje tudi v šolah zahteva gojitev športa, je ta prepoved direktna kršitev pravic Slovencev. Najbrže se je zbala vlada, da nastopijo mladi Garibaldinci, o katerih dobro ve, da so na skrivnem pripravljani v danem slučaju se prikazati. Bolje bi bilo, ako se prepriča o moči iredentizma, nego da pusti tleti ono gibanje, ki bi vsplamtelo, kadar bode prepozno za ga potlačiti. Takrat bodo pač Slovenci dobri za to.

Nelepo igranje s Slovenci imenujemo lahko početje naše politične oblasti v zadevi kolesarske dirke v Gorici. Tako se dela z otroci in med otroci, ne pa med politično oblastjo in med Slovenci. Drugod bi se takim političnim otrokom drugače godilo. Hoteli bi videti graške ali dunajske Nemce, ako bi se jim taka dirka dovolila, potem prepovedala, nato spet dovolila in konečno spet prepovedala. Mi Slovenci pa moramo tako neutemeljeno žaljenje mirno utakniti v žep. Jako slabo spričevalo si daje politična oblast v Gorici, da nima toliko korajžje, da bi odločno povedala goriskim laškim hujškačem kar jim gre. Ako to nič ne bo pomagalo, pa pod ključ ž njimi za časa dirke. Zadoslovalo bi le par italijanskih vročekrvnežev deti za en dan na varno, pa bi bilo dobro. Ako bi hoteli goriski Lahi prirediti v mestu kako za Slovence izizivalno veselico in bi Slovenci proti temu protestirali, kak bi bil konec? Konec bi bil ta, da bi par Slovencev aretirali, Lahom pa dovolili izizivalno veselico. Najbrže, da bi se tako zgodilo. — Spet si moramo eno zapomniti Slovenci. Vreča potrpežljivosti se naglo polni. Kaj pa potem? Posledice in odgovornost bodo nosili tisti, ki podpirajo laške iredentiste in tlačijo Avstriji zveste Slovence! Ali ste slepi, da ne vidite, kaj počno Lahi, da se na vsaki njih veselici vidijo barve laške trikolore, da se prepevajo izdajalske pesmi, da jim je Garibaldi ljubljenec itd., med tem ko se skrajni pri vsaki slovenski politične pesmi itd. In vi laškim iredenti-

stom na ljubo sami zatirate s takim postopanjem v Slovencih patrijotizem! Politična gospoda, taka pot ni prava! Je zgrešena, ne vodi k miru, ampak k sovraštvu!

Poslopje c. kr. gimnazije v Gorici. — Te dni je pregledovala v to poklicana komisija prostore tukajšnje c. kr. gimnazije. Znano je, da to poslopje nikakor ne odговarja svojemu namenu. Ali sedaj so prišli na to, daje poslopje že na razpadu. V dveh šolskih dvoranah je bila nevarnost, da se udere strop. Morali so trohnele lesene tramove nadomestiti z železnimi tračnicami. Komisija je tudi konstatirala, da je svetloba v teh prostorih preslaba in da tudi v higijeničnem oziru poslopje ni sposobno za šolo. Stranišča so škandalozna. Komisija je izračunila, da zadoščajo prostori le za 200 dijakov, medtem ko se mora letos računati na 800 obiskovalcev. Skrajni čas je, da se stori kaj v zboljšanje teh razmer.

Na Dunaju zapirajo češke šole zaradi „zdravstvenih“ pomanjkljivosti, v periferiji države pa so razvaline dobre kot učni prostori.

Po izletu puljske N. D. O. v Trst. Kakor smo svoječasno poročali, so zaradi demonstracij dne 4. t. m. povodom izleta puljske N. D. O. v Trst aretirali 31 oseb in sicer 24 njih dne 4., drugih 7 pa dne 5. t. m.

Pri teh ljudeh je policija izvršila hišne preiskave in vspeh teh preiskav je bil nepričakovan. Našli so cele garibaldinske uniforme, potem dekrete, ki vsebujejo imenovanja dotičnika v kako častniško šaržo in pa razna druga jako kompromitujoča pisma. Kdo je te ljudi avanciral, iz dekreta ni posneti. Našlo se je mnogo pesmi, vsebujočih razžaljenje Veličanstva ter sploh drugega materijala, ki kaže na slabe namene te sodrge. To so fakta, ki jih ni mogoče ovreči. Kaj pa „Piccolo“, ta hinavec? Joče in stoče, da vidi vlada v vsakem nedolžnem, čisto narodnostnem gibanju v Trstu vedno le iredentizem. Pritožuje se, da so Italijani v Trstu zapostavljeni (kar ni res) itd. itd. brez konca in kraja. Kar pa uganjajo in mislijo pripravi njegovi pajdaši na skrivnem proti istim, od katerih zahteva pravičnosti, ne pove. Naj raje obelodani število in pristaše one skrivne protiaustrijske organizacije, ki jo je izsledila tržaška policija. S tem si bo mogoče pridobil nekoliko simpatije pri vladi, ki ga sicer rada posluša, ako se gre za to, da bi se prepovedala kaka nedolžna slovenska veselica ali športna slavnost.

Odprti lekarni. Od 25. septembra do 2. oktobra bodeta imeli ponočno službo lekarni: Cristofolletti-Kürner.

Legionarji v Gorici. — Ta igra s petjem v štirih dejanjih, katero je spisal znani slovenski pisatelj Fran Govčkar, ravnatelj slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani, godbo pa je zložil naš Viktor Parma, se bode vprizorila prvič v Gorici dne 9. oktobra t. l.; vpripori jo društvo „Zvezda“ iz Sovodenj, sodeloval bo vojaški orkerster. — Del čistega dobička dobi „Sol. Dom“. Režiser igre je znani tržaški igralec g. V. Cotič, naš domačin. Natančnejše se še sporoči.

Kolesarska vest. Jogoslovanski prvak za 1909 g. Milan Meniga iz Zagreba je vozil rekord v četrtek dne 22. t. m. iz Ljubljane v Gorico 121 km pod strogo kontrolo. Odšel je iz Ljubljane ob 9:19 dopoldne, v Gorico je došel ob 1:05 pop. Skupno je rabil 3 ure 46 minut. S tem je dobil prvenstvo tudi za 1910, ako se ne priklasi do 31. oktobra t. l. nihče drugi, ki bi dirkal ter prekosil g. Meniga. Priglasiti se je pri g. Rudolf Drufovka, gosp. ulica.

Kolesarsko društvo „Gorica“ naznanja priglasenim dirkačem, da dobe pri g. Rud. Drufovku vrtno vpisnino. O d b o r.

Kuhinjska šola v Gorici, katere lastnica in voditeljica je naša priznana se odpre zopet dne 1. oktobra t. l. To

se daje na znanje cenj. g. gostom. Učenke, ki se hočejo naučiti praktičnega gospodinjstva in kuhanja, naj se oglasijo v šoli v ulici Vetturini št. 9.

Novo vojašnico zgradi občina Št. Andrež in sicer na Rojcah, na prostoru, kjer se sedaj nahaja šola za jahanje. V vojašnici se nastanejo pijonirji, ki so sedaj na Goriškem gradu. Proračun za zgradbo vojašnice znaša skoraj 140.000 kron. Z zgradbo se bode začelo uže letos.

Kmetijska gospodinjstva šola v Tomaju na Krasu pričinja v začetku novembra svoj tretji tečaj. Že prva dva tečaja sta pokazala, kako potreben je ta zavod, ki je edini na Primorskem, namenjen izobrazbi in poduku kmetijskega ženstva, kako velikega pomena je za razvoj celega kmetijstva v naši deželi, ker svojemu stanu primerno izobrazena gospodinja je zmožna voditi vse posle gospodarstva. Kmetijski posestniki Primorske so kmalu uvideli, kako velike koristi jim lahko prinese ta šola, in zbog tega sta bila že prva dva tečaja dobro obiskana. Tudi vlada in dežela veste ceniti važnost delovanja tega zavoda in zbog tega ga tudi podpirate materijelno v obilni meri. Saj dokazuje narodni pregovor čisto resnico, da dobra gospodinja podpira tri vogle pri hiši. Koliko več je to možno, če ima ista tudi primerno izobrazbo, ki jo usposablja, da si zamore pomagati v vseh težkočah, ki jo zadenejo v dandanašnji za kmeta ne baš lahki dobi gospodarjenja.

Začetkom novembra t. l. se odpre tretji tečaj te šole, ki traja nepretrgoma 12 mesecev t. j. do konca oktobra 1911. l. Vsprejemajo se deklice, ki so dovršile 16. leto svoje starosti; le v slučaju krepkega razvitka tudi take v 15. letu. Gojenke stanujejo v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester, katere so si pridobile že velikih zaslug za krščansko in narodno vzgojo slovenskih deklet na Primorskem. Pouk je slovenski in brezplačen ter obsega poleg veronauka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti dobra gospodinja. Zlasti se poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju na roko in na stroj, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v ravnanju z bolniki in bolno živino. Vse te predmete poučujejo teoretično in praktično doma č. šolske sestre, deloma učitelj kmetijstva, zdravnik in živinozdravnik, in se torej gojenka v teku enega leta nauči toliko, kolikor potrebuje dobra gospodinja. Natančne podatke pošiljajo č. šolke sestre v Tomaju p. Dutovlje. Ker je število gojenk omejeno le na 15, kar je neobhodno potrebno, če se hoče, da se iste praktično popolnoma izvežbajo, naj se prošnje za vsprejem ularijo čimprej, najkasneje pa do 15. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinjstva šole v Tomaju.

Vsak zaveden slovenski posestnik, ki ima hčer godno za gospodinjstvo šolo, naj jo vpiše v ta zavod. Saj mu bodo ti mali stroški, ki jih bode imel pri tem, velikokrat poplačani s tem, da bode njegova hčerka zmožna uspešno pomagati pri gospodinjstvu doma in pozneje tudi sama gospodinjiti.

Romarji na povratku. — V sredo zjutraj so se z Lloydovim parnikom „Tirol“ povrnili iz Sv. dežele slovenski romarji, ki so se podali tja 2. t. m. Na pomolu jih je pozdravilo več tržaških Slovencev. Popoldne so se romarji s posebnim vlakom odpeljali v Ljubljano.

Grozna nesreča na železnici. — Brzovlak, ki odhaja iz Gorice ob 6. in pol uri zvečer proti Dunaju, je trčil v torek ob 2:20 zjutraj pri Rottenmannu v bližini Selzthal-a z brzovlakom št. 101, ki prihaja z Dunaja. Obe lokomotive in več vagonov je bilo pri tem popolnoma razrušenih. Ječanje in kričanje je naznanjalo, da se nahajajo med temi razvalinami ljudje. Prišlo se je takoj z rešitvijo iz Selzthala rešilni vlaki.

Iz razvalin so potegnili 7 mrtvih. — Ranjenih je 10 težko in 19 lahko. Skoro vsi potniki pa so dobili manjše poškodbe.

Med potniki se je nahajal tudi tržaški namestnik princ Hohenlohe, ki se je podal na Dunaj.

Uvedla se je preiskava, ki naj dokaže, kdo je kriv te nesreče.

Kolera. — V Budimpešti je umrl na znakih kolere en delavec, ki je došel iz dežele. Dva druga, ki sta obolela na znakih kolere, sta bila prenešana v bolnišnico. V Mohacs-u sta dve osebi na kolero umrli. Skupno se je konstatiralo 36 slučajev kolere, od katerih jih je 18 umrlo. Komisija za epidemične bolezni v Mohacs-u se pritožuje, da je ljudstvo jako malomarno v izvršitvi profilaktičnih ukrepov. Razširil se je tudi glas, da zdravniki zastrupljajo ljudstvo. Dogodi se pogostoma, da se niti novi slučajji bolezni ne prijavijo. Po cerkvah pridigajo duhovniki z lece o nevarnosti te bolezni ter opozarjajo ljudstvo na higijenične predpise.

Za Puglijo je italijanski kralj dovolil iz državnih sredstev izvanredni znesek 1.000.000 lir za lokaliziranje te kuge in za pomoč prizadetim. V zadnjih 24 urah se je konstatiralo 18 novih slučajev, od teh 4 s smrtnim izidom.

Konec pasivnega odpora med obojem južne železnice. — Listi poročajo, da so uslužbenci južne železnice vsprejeli ponudbe ravnateljstva. S tem je končan pasivni odpor.

Aretacija nevarnega tatu v Ljubljani. Te dni je ljubljanska policija aretirala 26letnega ključavničarja Ivana Slabe iz Ivanjega Sela pri Rakeku. Slabe je uporabljal to poletje v to, da je ponoči, ko so bila okna raznih stanovanj odprta, obiskaval ta stanovanja ter iz njih odnesel, kar je našel. Ni ga motilo tudi, če je kdo v sobi, v katero se je vtihotapil, spal. 15 policiji naznanjenih slučajev ima na vesti. Kdo ve v koliko drugih stanovanj je vdrl, kateri slučajji pa niso bili policiji naznanjeni. Denar, ure, verižice, obleko in obuvalo — sploh vse, kar mu je prišlo v roke, je odnesel. Da mu ne bi prišli na sled, je vedno menjaval okraje za svoje delovanje. Toda pri enem slučaju in to je pri zadnjem je bil tako nepreviden, da je v stanovanju, kjer je ravno po svoje gospodaril, bil moten in v naglici, ko je hotel pobegniti, je pozabil na mizi culico, v kateri je bila njegova vojaška knjižnica, ki ga je izdala. Policija je na podlagi podatkov v vojaški knjižnici poizvedovala ter ga tako dobila v pest.

Čudno je vsekako, da je mogel ta človek dva meseca izvrševati toliko in tako pederzne tatvine, brez da bi ga policija zasačila. Tudi sedaj, ko ga ima, ni to njena zasluga, ampak zahvaliti se ima le lopovčevi neprevidnosti.

Zakupna oddaja kruha in ovsa za vojaštvo. Intendanca 3. armadnega voja razglašala sledeče: Za zakupno oddajo kruha in ovsa bodo ponudbene obravnave in sicer: v Bóvcu 19. okt. v obč. uradu; v Sežani 26. o. t. pri okr. glavarstvu; v Trziču 27. okt. v obč. uradu; v Kanalu 2. nov. v obč. uradu; v Korminu 4. nov. v obč. uradu; za Gradiško in Ronke dne 5. novembra pri okrajnem glavarstvu v Gradiški. Obravnave bodo ob 9. uri predpoludne. Doba, za katero se bode pogajalo, je od 1. januarja do 31. decembra 1911.

Za te razprave veljavni pogoji se razvidijo iz razglasov in zvezkov pogojev, ki so razgrnjeni pri gori navedenih obravnavališčih, in ki se pri vojaških oskrbovalnih skladiščih tudi lahko dobe zastoj.

V letalnem stroju preko Alp. — Avijatik Chavez je včeraj preletel na svojem letalnem stroju Alpe preko Simplona. Ko je prišel na švicarsko stran, je padel stroj naenkrat na tla. Stroj se je pri tem razbil. Avijatik sam je obležal v nezavesti na tleh. Vendar rane niso nevarne.

Avstrijski izselenci V prvi polovici avgusta je iz Avstrije čez morje 88.434 oseb. Veči-

roma potujejo naši izseljenci v Zedinjene države; tako se jih je odpeljalo v letošnjem prvem polletju 74.262. Drugih 10.857 se je odpeljalo v Kanado, in le nekaj malega se jih je izselilo v Brazilijo in Argentinijo.

Od tega števila se jih je peljalo samo 5036 čez Trst s parobrodni društva „Avstro-Amerikana“.

Listnica uredništva. — Dopisa iz Dornberga in iz Saksida priobčimo prihodnjič.

Gospodarske vesti.

Tomaževa žlindra. — Člani vseh zadrug, ki so pridružene „Goriški zvezi gospodarskih zadrug in društev“ v Gorici, dobe 17% Tomaževu žlindro v zalogi Goriške zveze v bivšem hotelu Central.

Kmetovalci iz Vipavske strani pa dobe žlindro po isti ceni v zalogi Kmetijskega društva v Št. Petru, v „Zadrugnem Domu“. Na ta način si prihranijo Vipavci precej poti v mesto.

Pozor pri umetnih gnojilih. — Že večkrat smo opozarjali naše kmetovalce, naj kupujejo umetna gnojila le pri svojih organizacijah, ker jih skušajo različni nepošteni trgovci na vse mogoče načine oslepariti. V zadnjem času skuša neka tržaška tvrdka razprodajati novo umetno gnojilo pod imenom „Fosfat Bernard“, ki je pa dražji nego Tomaževa žlindra, vsaj z ozirom na njegovo vsebino, ker ima le 80 odst. onega učinka, ki ga kaže Tomaževa žlindra. Svarimo naše ljudi, naj ne kupujejo umetnih gnojil, katerih ne poznajo.

Jajčje lupine navadno naši ljudje mečejo stran. Pa jih je škoda, ker se dajo koristno uporabiti. Lepo fino v prah stolčene se primešajo hrani svinjam, kokošem, pa tudi mladim teletom. Apno koristi kokošem, da nosijo večja jajca, pa bolj pogostoma; teletom in svinjam pa koristi za hitrejšo raščo.

Kako se teleta najbolje opitajo? Za pitanje telet je najboljša neposneto sladko mleko, ker le tako teleta obdrže lepo belo in okusno meso, dočim seno in zrnje škoduje kakovosti mesa. Kjer se pitana teleta dobro izplačajo, se jim morejo s pridom dajati jajca. Namesto samo z neposnetim mlekom se teleta deloma lahko pitajo tudi s posnetim mlekom, ki se mu doda na liter 26–30 g riževe moke in 35–40 g zdrobljenega lanenega semena. Tudi 50 g koruzne ali ajdove moke na liter posnetega mleka je dobra pitalna krma za teleta. Dober uspeh s pitanjem telet s cenejšimi krmili kakor je sveže neposneto mleko, je pa le tedaj mogoč, če so teleta takoj prvi dan od matere odstavljena in se umetno dojijo, kajti le takrat teleta se dajo uspešno pitati z drugimi krmili, kakor je mleko, ne da bi zaostala, kadar se preide od mleka na druga krmila. Kjer mesarji za pitana teleta ne plačajo primernih cen, se pa pitanje ne izplačuje.

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici **Gospodska ulica št. 1** se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Franc Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico
v GORICI
ulica della Croce šte. 6.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

— v Podgori —

na voglu železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradški)

○○○

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posed, stiskalnice itd.

Proda se
več krav, volov, telet
in žganja.
EMIL ČERNE TOMAJ.

Pozor!

Kadar kupujete vino, grozdje ali tropinsko žganje, se priporočam, da se obrnete na me. Obrnite se osebno ali pismeno. **Imam pristna naravna vina**, ki so bila na razstavi v Parizu odlikovana z zlato krono, medaljo in križcem ter častno diplomom. Tržim tudi s krompirjem. Na razpolago je več pohvalnih pisem v moji pisarni. Vrh tega dam onemu, ki bi bil vstanu dokazati, da vina v moji kleti niso naravna in pristna, 1000 kron. Zalogo imam v Poreču ulica Grande št. 318 in 320 (Istra.)

Se priporočam udani

MARTIN SREBOT.

Vsi špecialisti za gojenje lepote

so istega mnenja, da je namreč jednostavna skrivnost za doseg lepe kože: **Čiščenje in snaženje znojnic.** S par kapljicami „EAU DE FLORENCE“, ki se jo primeša vodi za umiti ali kopelji, se znojnice otvorijo in popolnoma očistijo. Rezultat je čista, mehka in zdrava koža. Neždrava koža na licu je nevšeča posledica zaprtih znojnic. Uporabljajte „EAU DE FLORENCE“ in zahtevajte pri nakupu originalno znamko „Corsini“ (modra-rdeča-zlata etiketa), ki jamči za veliko prednost te toaletne vode. Reelna trgovina respektira voljo odjemalcev.

Dobiva se v to spadajočih prodajalnah. The Corsini Perfumery Company & Co., Barden & Co. Wien, Stumpergasse šte. 47.

Zagrebski Franck
kot tovarniško znamko
priporočujemo kot priznani **najboljši** pridatek za kavo!
izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Rojaki!
podpirajte
slovensko šolstvo!

Telegram ! Telegram ! Telegram !

Otvoritev BAZAR-JA EMPORIO

RAŠTELJ 10 — GORICA — RAŠTELJ 10.

Galanterijsko blago in igrače, stekleni, porcelanasti in emajlirani predmeti, hišna in kuhinjska oprava, luksurijozno, šaljivo in dekorativno blago, toaletni, usnjati in predmeti za potovanje.

6 stalnih cen: 54 vin., K 1, 2, 3, 4, 5.

Ogleda si vse to lahko vsakdo, ne da bi bil prisiljen kaj kupiti.

S spoštovanjem **JOSIP SPIEGL Jun.**

Št. 724.

Dražbeni razglas.

Dne 3. oktobra t. l. od 9. do 11. ure predpoludne se odda delo novega vodnjaka v Št. Andrežu na ponudbeni dražbi onemu ponudniku, katerega pogoji bodo najugodnejši.

Vzklicna cena je 4000 K.

Natančni pogoji so od danes naprej do dneva dražbe razvidni v obč. pisarnici v Št. Andrežu.

Ponudniki imajo položiti 5% varščino od vzklicne cene.

Županstvo v Št. Andrežu

dne 17. septembra 1910.

Župan:

And. Lutman, l. r.

FRANC PODBERŠIČ

avtorizovan kamnoseški mojster,
Gorica — Tržaška cesta št. 10. — Gorica

priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik vseh vernih duš dan svojo bogato zalogo

nagrobni spomenikov

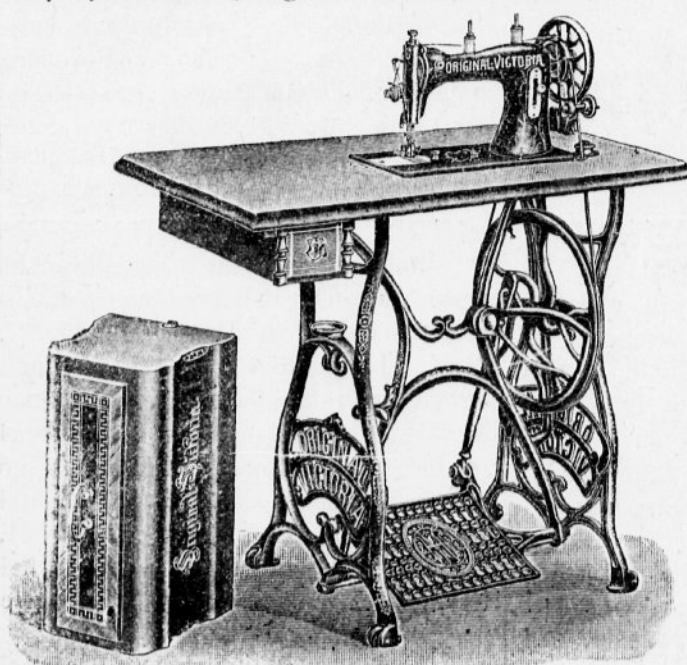
bodisi priprostih, ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

v zalogi ima razne kameniške plošče, žlebe, umivalnike za kuhinje, itd. itd.

Sprejema in izvršuje vsakovrstna v kamnoseško stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroj delano se po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroj so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroj so najpriljubnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Trdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroj so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) šte. 9.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)

